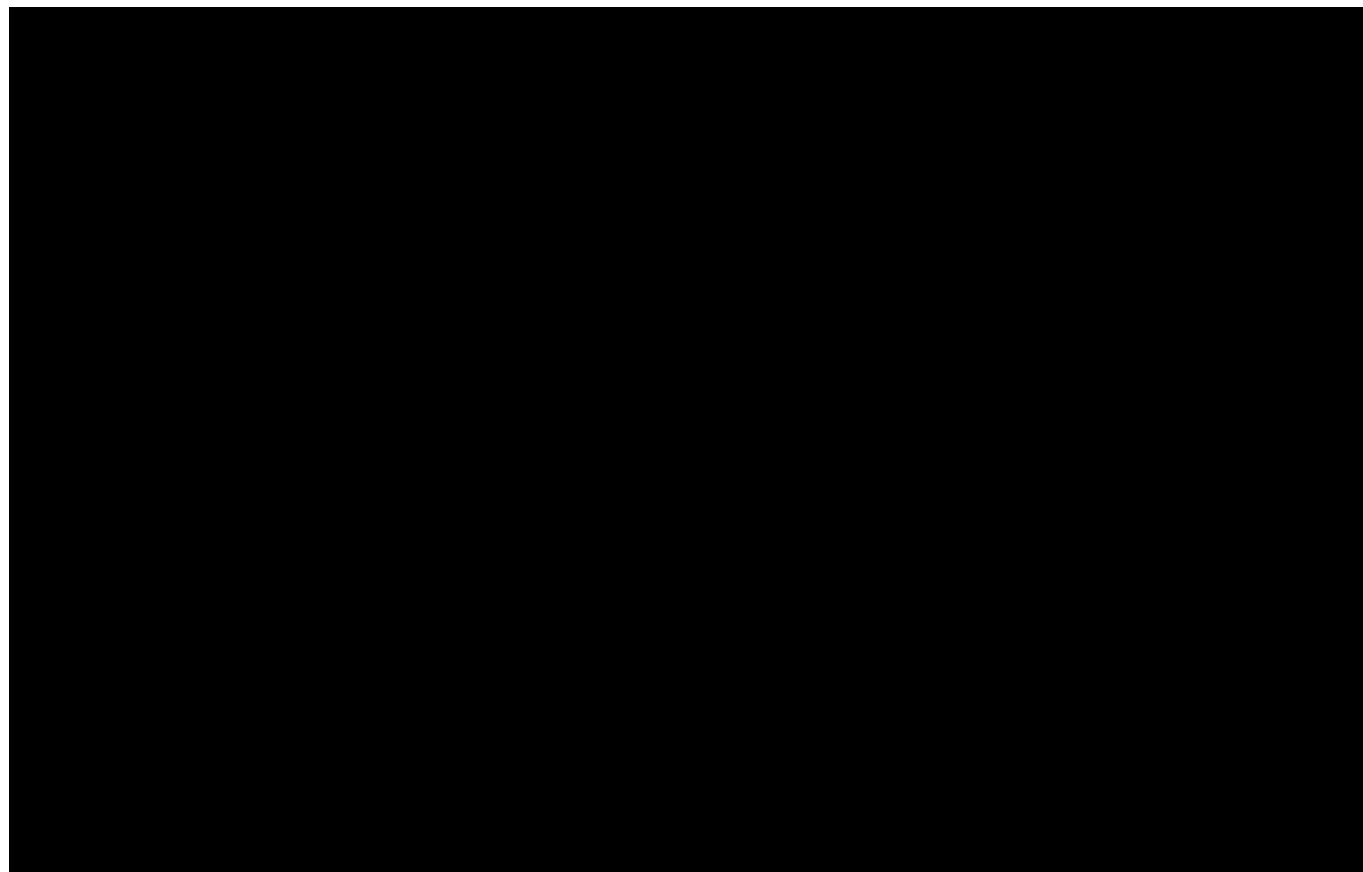

El dret a la salut en risc al «Dilluns dels Drets Humans»

Comença una nova edició del cicle de conferències dedicats a la Covid-19 amb una primera sessió que ha plantejat la manca de mitjans i la precarietat laboral als Centres d'Atenció Primària i els hospitals

07 octubre, 2020 - ESGLÉSIA DE BARCELONA

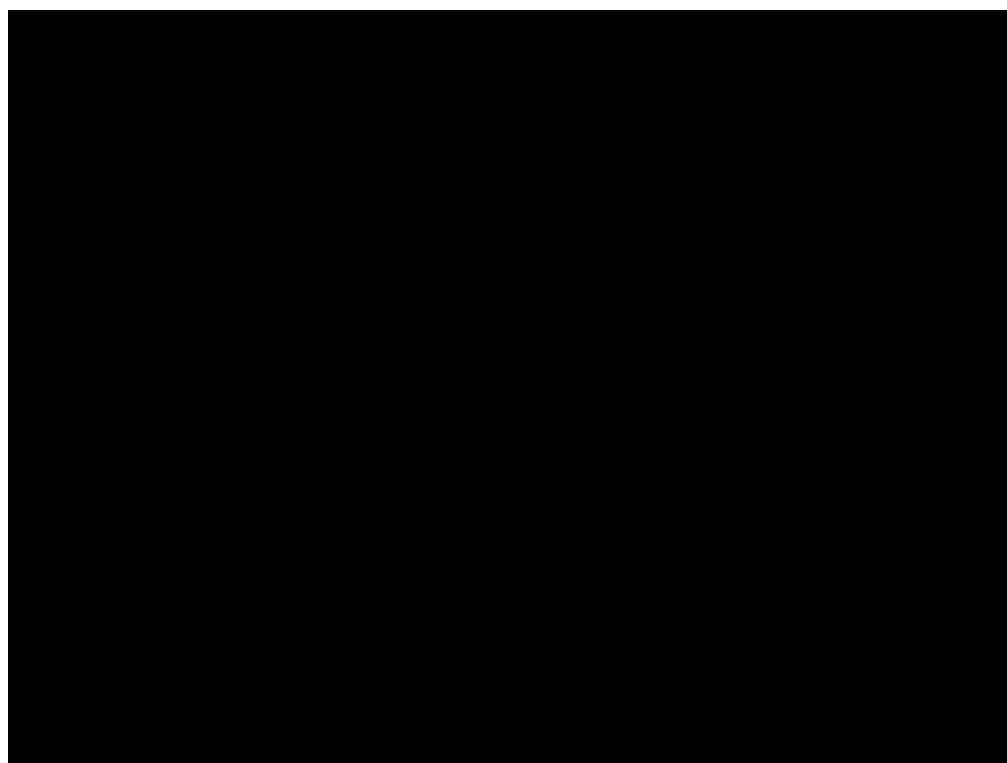

La pandèmia ha evidenciat mancances en el nostre sistema sanitari, tant dins l'àmbit de l'atenció primària com en l'hospitalari. Tenim una de les millors sanitats públiques però les retallades del 2010 han demostrat davant la pandèmia la precarietat que hi ha. El primer cicle de conferències Els Dilluns dels Drets Humans de la temporada s'ha plantejat aquesta manca de mitjans i precarietat laboral així com els plantejaments sobre el sistema sanitari que es necessitaria i com ha estat l'experiència de la Covid-19 dins dels Centres d'Atenció

Primària i els hospitals.

Per explicar tot això s'ha comptat amb la metgessa de família al CAP Bon Pastor, Nani Vall-llosera i el cap de sala de Malalties Infeccioses de l'Hospital Clínic de Barcelona, i Felipe García. Tots dos són membres de l'Àrea Social de Cristianisme i Justícia. Ha moderat la conferència la periodista del Diari de la Sanitat i de Catalunya Plural, Carla Benito.

Precarietat dels CAP davant la Covid-19

Nani Vall-llosera ha

estat una de les metgesses que ha denunciat l'oblit que ha patit l'atenció primària en la gestió de la pandèmia, així com les desigualtats que s'estan agreujant amb la crisi del coronavirus. «No m'esperava afrontar el repte vist durant aquests mesos» ha assegurat. Vall-llosera ha relatat com ha vist el seu centre d'Atenció Primària que davant les retallades de la passada crisi van deixar una situació «molt tensada». El Sistema Nacional de Salut que tenim està finançat pels impostos de la societat per tant «aquesta sanitat és teòricament un sistema universal i gratuït quan es rep l'atenció». La doctora Vall-llosera relata que aquest sistema es va estructurar d'aquesta manera perquè es va constatar que una «atenció primària forta contribueix a un sistema sanitari més eficient».

Els CAP sobrepassats

«Amb la pandèmia s'ha demostrat que hi havia poc marge, hem hagut de reinventar-nos, ens hem vist sobrepassats per atendre a tothom» ha assegurat Nani Vall-Ilosera. El problema principal que hi va haver al principi de la pandèmia, cap al febrer, és que no es tenia constància que la Covid-19 havia arribat aquí per tant molts metges del CAP van estar atenent a persones amb el virus sense tenir-ne constància, la qual cosa va fer que es desenvolupés entre el personal sanitari ràpidament i que els centres d'atenció primària acabessin perjudicats.

A més explica com tot el material necessari es va rebre molt tard: «No vam rebre els EPI ns a l'abril, tampoc vam tenir la possibilitat de fer les proves PCR ns al maig, per tant, no podíem diagnosticar amb certesa». La situació es va tornar complicada per la informació que rebia la població a través dels mitjans, ja que només se centraven en els casos més greus i amb el nombre de persones que moria cosa que, segons explica la doctora, aquest virus no portava a aquests casos en moltes de les ocasions. «Havíem d'acompanyar a una població amb por. Es va fer difícil perquè els mitjans només donaven una fotografia hospitalària i greu».

Lluitar per uns Centres d'Atenció Primària de qualitat

Un altre problema que

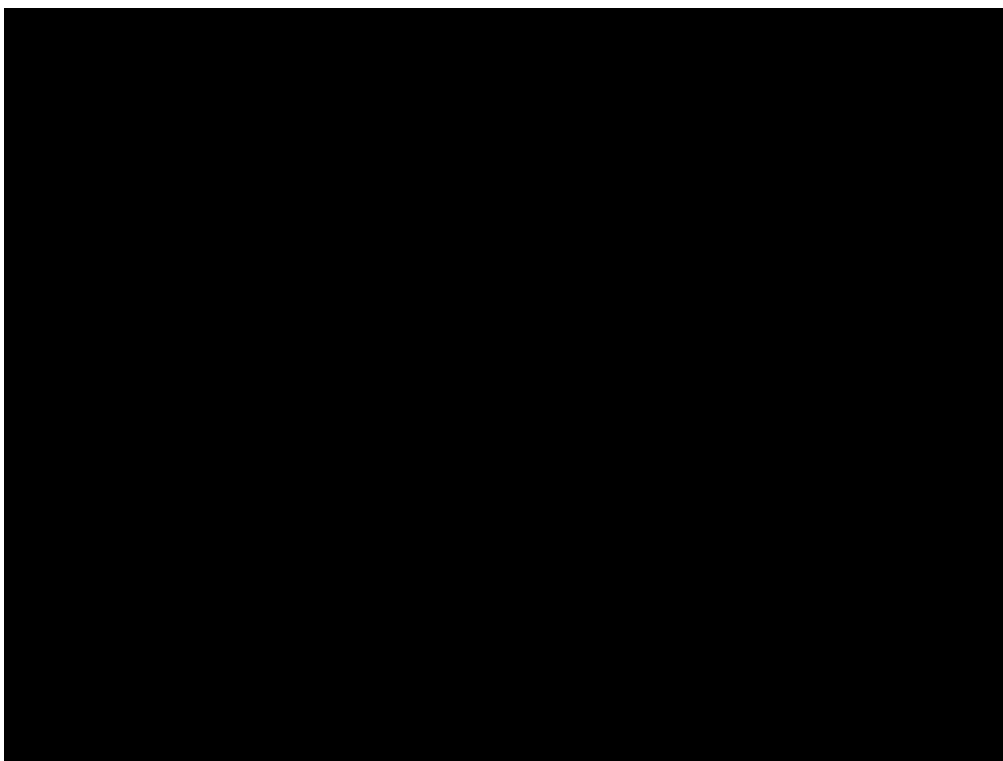
hi va haver als Centres d'Atenció Primària els primers mesos de pandèmia va ser la por que els tanquessin el CAP. «Tots els hospitals de campanya que van sortir com IFEMA a Madrid, es van nodrir de metges d'atenció primària als quals els van tancar els centres». Aquesta situació comportava que molta població es quedava sense el seu metge local.

A més, també s'havia de donar resposta a totes les altres malalties que no eren Covid-19. «Quan l'atenció hospitalària es satura, l'atenció primària està prèviament saturada» explica la doctora Vall-Ilosera que per donar resposta a tothom en una situació més que saturada i amb mitjans precaris van decidir derivar tots els casos menys importants a les consultes per telèfon: «vam aconseguir que només anessin als hospitals aquelles persones que ho necessitaven». És una mesura per un moment excepcional, però la doctora reivindica que no és una solució de llarga durada perquè molts casos necessiten la interacció presencial.

«L'atenció primària sense dotació de recursos és impossible que arribi a tot. Aquesta ha estat la màxima preocupació per tots perquè ens sentíem sobrepassats» assegura Vall-Ilosera a mant que si el sistema no està col·lapsat ara és gràcies a la resposta de l'atenció primària. «Estem atenent la Covid-19 precàriament, però sense recursos no podem donar

resposta correctament. Sense posar recursos a l'atenció primària i a la salut pública no arribem». Per això proposa un pla d'enfortiment de l'atenció primària que tingui la capacitat de resoldre el 90% dels casos perquè les persones que realment necessiten passar al sistema hospitalari ho facin més fàcilment, per això cal prioritzar els recursos, però una cosa està clara: «Si l'atenció primària no funciona, el sistema sanitari no funciona, i tot això produeix una sobrecàrrega de feina insostenible».

La pandèmia viscuda al Clínic

Per altra banda, ha

parlat Felipe García, que dirigeix un projecte de recerca per desenvolupar una vacuna contra el coronavirus. En ple context, el doctor García oferia un testimoni de lluita contra la pandèmia des de l'àmbit hospitalari i l'exigència de donar una resposta mèdica i humana a la crisi de la COVID-19. La primera pregunta que es va contestar és: Era esperable aquesta pandèmia? La seva resposta ha estat més que clar: «Sí». Pel doctor era esperable però la gent no volia adonar-se de la realitat.

Durant el segle XX es van viure quatre pandèmies, la més notòria la de la grip espanyola de 1918. «Una altra pandèmia que la gent no té en compte és el VIH que ha matat a 35 milions

de persones i és una de les pitjors pandèmies d'aquest segle i del passat» ha a rmat Felipe García que ha dedicat la seva vida professional a estudiar la malaltia i la seva possible cura. També hi va haver la pandèmia de la Grip A, que va passar bastant desapercebuda però que va ser també intensa.

L hospital clínic, referent de malalties infeccioses

L Hospital Clínic era el referent a Catalunya de malalties d'alt risc de transmissió. Malalties que poden provocar catàstrofes en el mitjà on es desenvolupen. Amb més de 15 anys d'anàlisi i investigació sobre aquests casos era un hospital que teòricament estava preparat per afrontar una malaltia vírica. «A la meua sala tenim unes habitacions reservades per si teníem uns pocs pacients, d'Ebola o d'alguna malaltia vírica, poder aïllar-los. El que mai havíem esperat és el que ha passat, i estem parlant d'un hospital que teòricament estava ben preparat».

Felipe García no es va adonar de la gravetat de la situació ns que va arribar a Itàlia, en aquell moment ja va advertir que aquesta situació arribaria a Espanya de manera ràpida i massiva. «Ens vam posar en marxa ràpidament però ens vam veure absolutament sobrepassats» assegura García.

Dades colpidores

«Nosaltres tenim una

sala de 20 llits que durant la primera setmana es va omplir de pacients però al cap de tres o quatre setmanes estàvem rebent 100 pacients diaris. L'hospital té 650 llits i durant el pic més alt de la pandèmia vam arribar a tenir 1000 ingressats. Entre l'hospital, un hotel i els malalts que ateníem a domicili i amb les persones que teníem a les UVI que arribaven a 250. En total, una quarta part de l'hospital es va dedicar a l'atenció de pacients Covid-19. Es van parar quimioteràpies, operacions i gairebé totes les coses programades es van aturar».

Aquesta és la situació en què es va veure l'hospital clínic durant els mesos més forts de pandèmia que segons el doctor, no van viure una situació més dràstica gràcies a la reacció impressionant de tot el personal, no només metges o infermers sinó també personal de seguretat o neteja.

La primera sensació que van tenir el personal de l'hospital va ser decidir com tractar als pacients. «No sabíem com tractar-los i havíem de prendre decisions a cegues perquè no hi havia evidències de com tractar als pacients» assegura el doctor García. Una altra cosa que els preocupava era la soledat dels pacients. «Lluites contra l'epidèmia però també ho fas per les persones que estan patint la malaltia i morint soles, intentem que la persona en el

moment més important de la seva vida se senti acompanyada».

Re exigions davant la situació del sistema sanitari en la lluita contra la Covid-19

La primera re exigió que proposa Felipe García és estructural. «És molt important que treballem en conjunt l'atenció primària i l'hospital i això no es fa. La interacció entre l'atenció primària i hospital és molt important pel tractament complet i satisfactori del pacient». Pel doctor, «estem molt acostumats a mirar-nos al melic però no hem d'oblidar que es tracta d'una epidèmia mundial que requereix una acció global. Cal vèncer la malaltia a tot arreu, sobretot als llocs més desenvolupats perquè si no això no acabarà».

A més, Felipe García proposa que els mitjans públics vagin a les persones més vulnerables, ja que són les que més ho necessiten. «Encara que sembli estrany, no tots hauríem de tenir el mateix tracte, sinó que els més vulnerables haurien de ser tractats millor. Hem de prioritzar a les persones que no tenen els mitjans especialitzats» assegura.

L'última re exigió del Dr. García és molt rellevant. A rma que «Tenim equivocades prioritats. Quan ens importa més un partit futbol que el veí del bloc, tenim un problema» indica. Segons explica, tenim una sanitat pública precària perquè no li donem la importància que té, no apostem a pagar impostos per tenir una sanitat de qualitat. «Les parts més importants i prioritàries perquè un país tingui un bon nivell de vida són l'educació, la sanitat i la investigació».

Finalment, Felipe García demana precaució perquè aquest virus està canviant a la societat i això pot ser positiu, que ens convertim en una població més humana i solidària; o negatiu, que a causa del dolor i la vulnerabilitat, està provocant la pandèmia ens tornem més individualistes. «Cal anar amb compte perquè d'aquestes persones es poden apro tar els populismes més ferotges i hem d'estar preparats per lluitar contra això».